Nr 529. Kraków, Niedziela 16 Listopada 1913. Rok XXXII.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech: z jednorazową przesyłką poszt.	32	16	8	2 . 70 h.
z dwurazową	38	19	9 . 60 h.	3 . 20 .
w Państwie Niemieckiem	36	18	9	3
w innych państwach	48	24	12	4

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy" w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1572.—Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 8 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

miejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową. Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopensa i A. Salamonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Rupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biuro dzienników A. Buchstab, ulica Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, ulica Jagiellońska 8. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Reckach. — W Wiedniu: Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 4.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Przed rokowaniami we Lwowie.

(*Telefonem*)

Lwów, 16 listopada.

Związek narodowo-ludowy odbędzie posiedzenie w poniedziałek rano.

Oporne stanowisko Rusinów.

Lwów, 16 listopada.

„Diło" donosi, że na prezydyum klubu ukraińskiego oświadczyli się posłowie, że od postulatów projektu kompromisowego nie odstąpią. Wypowiedzieli oni już ostatnie swoje słowo, teraz czekają odpowiedzi z polskiej strony: „Tak lub nie". Od tego zależy, czy przyjdzie do zgody, czy też nastąpi walka, która musi się zaostrzyć. Chcemy pokoju, ale polskiego dyktatu nie przyjmiemy.

Rezygnacya posła Stapińskiego.

(*Telefonem*).

Wiedeń. W kołach polskich sądzą, że rezygnacya posła Stapińskiego nie stanowi niebezpieczeństwa dla reformy wyborczej. Słychać, że będą czynione próby i usiłowania celem skłonienia posła Stapińskiego do cofnięcia swego postanowienia.

Rezygnacya posła Stapińskiego nie ma nic wspólnego z aferą kanadyjską.

W kołach rządowych rezygnacya posła Stapińskiego wywołała konsternacyę. Istniał zamiar zwrócenia się do niego, aby go odwieść od tego zamiaru.

Wiedeń, 16 listopada.

We czwartek o godz. 10 przed południem odbędzie się w Wiedniu posiedzenie klubu ludowców, na którem będzie omawianą sprawa rezygnacyi pos. Stapińskiego.

Akcya ratunkowa dla miast.

(*Telefonem*).

Wiedeń. W uzupełnieniu sprawozdania z pobytu deputacyi miast galicyjskich w Wiedniu otrzymujemy jeszcze następujące szczegóły: Poseł German żądał przebudowy dworca kolejowego w Jaśle. Poseł Rychlik domagał się budowy gmachu sądu obwodowego w Jarosławiu i uznania tej budowy za budowę zapomogową.

Namiestnik odpowiedział na to oświadczeniem, iż ministerstwo kolei przygotowało szereg budowli kolejowych, na które przeznaczono 7 milionów koron. Co się zaś tyczy budowli zapomogowych, oświadczył namiestnik, że jest w tem szczęśliwem położeniu, iż może donieść, że budowle te natychmiast będą budowane na podstawie szkiców, jak to się stało w niektórych wypadkach, a plany będą wykonane w czasie budowy.

O koleje lokalne.

(*Telefonem.*)

Wiedeń. W kołach poselskich słychać, że sprawa kolei lokalnych spowoduje dla rządu nowe trudności, a w walce, którą przeciwnicy gabinetu prowadzą przeciw hr. Stürgkhowi, jest to dla nich nowy atut. Odpowiedź hr. Stürgkha na żądanie deputacyi posłów ze wszystkich stronnictw nie była zręczna i wywoła zapewne dalsze rekryminacye.

W kołach poselskich obiega wiadomość, że cesarz oświadczył ministrowi kolei Forsterowi, iż życzy sobie ustawy o kolejach lokalnych. Tem większe przeto zdziwienie wywołała odmowna odpowiedź Stürgkha. Jeżeli hr. Stürgkh wskazywał na trudności, to należy baczyć na to, że suma 250 milionów koron, wymagana na koleje lokalne, nie będzie żądana odrazu, lecz rozłożona na szereg lat. Ponadto parlament, poszczególne stronnictwa, a także i Koło polskie godzą się na częściowe urzeczywistnienie programu kolei lokalnych, aby nie przysparzać rządowi kłopotów. Wobec tego należy przypuszczać, że rząd zgodzi się na jednomyślne żądanie całego parlamentu i wniesie przedłożenie o kolejach lokalnych.

Telegramy

z dnia 16 listopada.

Konstantynopol. Ambasador austro-węgierski margr. Pallavicini powrócił z urlopu.

Bukareszt. Ks. Fuerstenberg, zamianowany ambasadorem w Madrycie, dnia 17 b. m. będzie przyjęty u króla Karola w Sinaja i wręczy listy odwołujące.

Następca tronu austryackiego w Anglii.

Londyn. Arcyks. Franciszek Ferdynand wraz z małżonką przybył do Dovru.

Londyn. Gdy arcyks. wraz z małżonką wysiadł na ląd, powitali go urzędnicy, poczem para arcyksiążęca wsiadła do nadzwyczajnego pociągu i o godz. 3·15 opuściła Dover.

Z Sejmu węgierskiego.

Budapeszt. W Sejmie węgierskim rząd wniósł wczoraj projekt budowy kolei w Bośni i Hercegowinie. Następnie toczyła się dalsza dyskusya nad projektem reformy prasowej. Następne posiedzenie z powodu delegacyj odbędzie się 24 b. m.

Zasądzenie posłów.

Budapeszt. (Węg. biuro kor.) Sąd rozpatrywał wczoraj sprawę zamachu byłych posłów na b. ministrów Khuena i Serenyego, na których w marcu 1911 kilku posłów rzuciło w Sejmie kałamarzami. Sąd uznał tu akt gwałtu przeciw władzom i ciężkie uszkodzenie ciała i zasądził byłych posłów Makosza i Hoffmana na 15 miesięcy więzienia Zachariasza na miesiąc, Mereya zaś i Madarasza, tudzież obecnego posła Becka uwolnił.

Michał Konopiński.

W dwudziestopięciolecie pracy redaktorskiej w „Nowej Reformie". Plakieta bronzowa, dłuta prof. Raszki, ofiarowana Jubilatowi przez grono redakcyjne „Nowej Reformy".

Zmiany w dyplomacyi.

Rzym. Radca ambasady w Wiedniu Negrotto Cambiano zamianowany został posłem włoskim w Cetynii, a w jego miejsce powołany został hr. Aldrovandi.

Odebranie debitu.

Kolonia. „Koeln. Ztg" donosi, że władze rosyjskie odebrały dziennikom niemieckim debit w Rosyi.

Zażegnany konflikt.

Petersburg. (Ag. pet.) Oficyalna „Rossia" zaznacza, że po piątkowem oświadczeniu posła Markowa w Dumie konflikt rządu z Dumą został zażegnany.

Po zawarciu pokoju.

Konstantynopol. Artykuły prasy tureckiej o pokoju turecko-greckim brzmią sceptycznie, albowiem kwestya wysp została otwarta.

Katastrofa lotników austryackich.

Wiedeń. Korespondent „Russk. Słowo" otrzymał od swego dziennika depeszę, donoszącą, że dwóch austryackich lotników padło w pobliżu stacyi Babicz ofiarą katastrofy. Jeden z nich Balmour zginął, drugi jest bardzo ciężko ranny.

Lot Paryż—Kair.

Konstantynopol. Lotnik Daucourt wraz z towarzyszem wzniósł się wczoraj w San Stefano w kierunku Ismith Adabazar Rekiszeki. Gdy mijał pałac sułtana i ambasadę francuską rzucił z aeroplanu bukiety. Lotnik był przedmiotem żywych owacyj w Konstantynopolu.

Pożar na okręcie.

Nowy Jork. Parowiec „Pannonia", płynący z Tryestu do Nowego Jorku, tuż przed zawinięciem do portu, otrzymał radiogram, donoszący, że na jednym z hiszpańskich parowców wybuchł pożar. „Pannonia" natychmiast zwróciła z drogi i pospieszyła z pomocą.

Nowy Jork. Telegram bez drutu z Cap Rose donosi, że hiszpański okręt „Balmest" stoi w płomieniach. Podróżnych w liczbie 103 zabrał okręt „Pannonia".

Bułgarya niegdyś a dzisiaj.

(X posiedzenie Tow. Słowiańskiego).

Z pomiędzy licznych wykładów i pogadanek, któremi darzy Kraków od dwóch tygodni znany oryentalista polski i znawca Bałkanu, p. Jan Grzegorzewski z Sofii, do najciekawszych należał bezsprzecznie odczyt wczorajszy w Towarzystwie Słowiańskiem, osnuty na tle osobistych prelegenta badań, doświadczeń i wrażeń, zebranych w ciągu długich lat pobytu jego w Bułgaryi, Tracyi i Macedonii.

Pierwszą część swego wykładu poświęcił prelegent najogólniejszym wiadomościom z dziejów przedhistorycznych Bułgarów i Bułgaryi, objaśniając ich pochodzenie, stosunek do reszty Słowiańszczyzny i pierwotnych siedzib słowiańskich, kreśląc obraz wędrówek różnych szczepów poprzez ziemie pierwotnej i dzisiejszej Bułgaryi, jak Awarów, Peczenigów i Tatarów, a zwłaszcza Połowców, względnie Kumanów, którzy, zalawszy znaczną część ziem dzisiejszej Bułgaryi, dostarczyli byli Bułgarom trzech carów ze swego szczepu, t. zw. dynastyę Tertrydów.

Drugą epokę w dziejach Bułgaryi stanowi pięciowiekowe jarzmo tureckie. Nie spadło ono nagle z podbojem południowej Słowiańszczyzny przez Turcyę, ale przygotowywało się od dziesiątek i setek lat drogą licznych kolonizacyj, rozpoczętych jeszcze przez Turków Seldżuckich, których resztki stanowią dzisiaj półmilionową ludność t. zw. Deliormanu, północno-zachodnią część Bułgaryi, podobnie jak — zdaniem p. Grzegorzewskiego — dzisiejsi t. zw. Gaganzowie nad morzem Czarnem przedstawiają potomków pierwotnych Połowców, tylko sturczonych.

Proces organizacyi ziem bułgarskich przez Turków odbywał się drogą dwojakich kolonij: wojskowych, przeważnie chrześcijańskich i rolnych. Ludność podbita, a więc bułgarska, dzieliła się na blizko 20 uprzywilejowanych kategoryj, t. zw. rajów, których usługi wynagradzano oddawaniem im obszarów ziemnych na wieczyste używanie. (N. p. t. zw. „sokolnicy", pełniący służbę wojskowo myśliwską na ziemiach bułgarskich).

Dzięki temu ustrojowi wewnętrznemu ziem, podbitych przez Turków, ludność bułgarska nie odczuwała wcale jarzma, sobie narzuconego. Materyalnie miała się bardzo dobrze, rosła w dostatki, w spokoju uprawiając ziemię, wyższych zaś potrzeb duchowych czy aspiracyj narodowościowych wówczas jeszcze nie żywiła.

Tem się tedy tłumaczy, dlaczego tyle potężnych wysiłków i przez tyle wieków przedsiębranych, od wyprawy warneńskiej Władysława Jagiełłowicza, aż po odsiecz wiedeńską i późniejsze powstania hajduckie, nie doprowadziło do zamierzonego celu. Wszystkie one w lwiej części rozbijały się o opór lub przynajmniej bierność ludności bułgarskiej, która wcale nie pragnęła wydobycia się z pod rządów sułtana.

Dążenia narodowościowe i wolnościowe obudziła dopiero Rosya, za pomocą proklamacyi i emisaryuszów, którymi zasypywała ziemie, zarówno Bułgaryi, jak Macedonii, Serbii i Grecyi podczas kilkakrotnych swych wojen z Turcyą. Te pobudki jednak nie należy so tłumaczyć inaczej, jak tylko polityką inter własnych Rosyi, marzącej o zdobyciu dla Bałkanu i Carogrodu. W szczerość intencyi syi wierzyła długo i przeważna część Bułgarów i trzeba było dopiero podobnej, tragicznej próby, jaką przeszli byli niedawno, aby zupełnie przejrzeli i wyzbyli się złudzeń względem Rosyi.

Nastąpiła entuzyastyczna chwila wyzwolenia północnej Bułgaryi, a co zatem idzie gorączkowa praca nad uświadomieniem narodowem Bułgarów. Dokonała się ona już częściowo podskórnie, pulsowała od połowy XVIII. w., przygotowując późniejszy przepiękny rozkwit samodzielnej Bułgaryi w okresie bardzo niewielkim, bo zaledwie lat trzydziestu.

W pracy tej odegrali pewną rolę i Polacy. Zasługi też położyli przedewszystkiem X. Adam Czartoryski i Sadyk-pasza-Czajkowski, twórca głośnych w swoim czasie „kozaków ottomańskich".

Sadyk-pasza, choć służył Turcyi, sprzyjał odrodzeniu narodowemu Bułgarów i dążył do pogodzenia idei ottomańskiej z samodzielnością bytu Bułgarów. Gdyby nie fatalny zwrot w jego poglądach politycznych pod koniec życia może byłby sprowadził to dzieło na drogę właściwą i nie dopuścił Rosyi do odegrania roli „oswobodzicielki" braci Bułgarów.

W pracy rewolucyjno-konspiratorskiej budzącej się Bułgaryi odegrali w dalszym ciągu niemałą rolę, zarówno w kraju, jak i na emigracyi, wychodźcy polscy i rozbitkowie rewolucyi 48 r. i powstania 63 r. Oni to uczyli Bułgarów opiekowania, tworzenia t. zw. komitetów. Równolegle z tą ich działalnością konspiratorską szedł inny: wpływ literacki, przygotowujący umysły ogółu do przyszłej walki o wolność — obok nielicznych pism oryginalnych, przekłady powieści bałkańskich Czajkowskiego i T. T. Jeża, które do dzisiaj stanowią najulubieńszą lekturę ogółu Bułgarów.

W zakresie pracy duchowej i duchowego odrodzenia Bułgaryi, znaczna zasługa należy się i polskim duchownym, którzy do dziś pracują w Adryanopolu, a wychowali już w Bułgaryi kilka najdzielniejszych pokoleń.

Szlachetne jednak usiłowania Polaków na gruncie Bułgarskim zniweczył w znacznej części panslawizm rosyjski, który od wyzwolenia Bułgaryi zyskał sobie tam stanowisko przemożne. Trzydzieści lat samodzielności Bułgaryi nie zdołały jej wybaczyć w zupełności; dokonała tego dopiero katastrofa ostatniej wojny.

W całem tem nieszczęściu tedy jest to bądź co bądź rezultat dodatni i szczęśliwy.

Drugim niemniej doniosłym rezultatem jest wypróbowanie sił i dojrzałości moralnej i narodowej mas (nie dyplomacyi i rządu!) Bułgarya, jak każde młode państwo, rozpolitykowane i rozbite na partye (aż 8!) w obliczu wojny stanęła jak jeden mąż przeciw nieprzyjacielowi, a najdalej sięgający duch demokratyczny w społeczeństwie zwarł te zjednoczone szeregi partyj politycznych w jedną, nierozdzielną, żywiołową masę, której duszą była myśl o wyzwoleniu braci, o złączeniu w wolności ujarzmionych jeszcze części ojczyzny. W niesłychanej w żadnej armii europejskiej (nie wyłączając pruskiej) dyscyplinie narodowej przemówiła dusza bułgarska, w półmilionowem mrowiu żołnierza (na 5 mil. mieszkańców bułg.) wyrażała się jej moc. Zawiodła siła najmniej rodzima i z duszy mas nie wypływająca, zawiodła dyplomacya i polityka rządu dzięki właśnie tym fałszywym obliczeniom i nadziejom, na ułudach panslawizmu opartym, które prędzej czy później musiały zbankrutować i oczy otworzyć zaślepionym.

Obok armii, drugim ważnym czynnikiem w szybkiem dojrzewaniu Bułgaryi była i jest — szkoła i jej wielka, bo 20.000 armia nauczycielska, która z godnem podziwu zaparciem się — pracowała od pół wieku, tępiąc niemal bez śladu analfabetyzm, a kiedy obowiązek zawołał gdzieindziej, w trzech czwartych legło na polu walki.

Nie błahym wreszcie czynnikiem były w wojnie ostatniej czaty patryotyczno-rewolucyjne tracko-macedońskie, — oraz od 30 lat zalewające Bułgaryę zastępy emigrantów z tych krajów. Oni, wywołując z jednej strony przesilenie ekonomiczne w kraju, z drugiej strony naprężając stosunki w ziemiach ujarzmionych, wywołali a przynajmniej przyspieszyli bałkańską wojnę. — Hasło zaś jej i charakter zadowoli od początku czysto narodowy.

Hasło rządu, podniesione na początku wojny, hasło religijne, było czczą firmą tylko dla pokrycia tamtego, wobec początkowej łączności Bułgarów z Grekami.

W istocie rzeczy pierwsze było nie tylko istotnem hasłem, ale pobudką i celem i duszą wszelkiej walki. Jako zaś bezpośrednia przyczyna wojny, posłużyła doskonale z natury rzeczy polityka Młodoturków (i fama o prześladowaniach), która przez wprowadzenie konstytucyi europejskiej, a co za tem idzie, i obowiązkowej służby wojennej chrześcijan w wojsku tureckiem pociągnęła za sobą i wszelkie następstwa tej europejskiej konstytucyi, kwestyę i agitacyę narodowościową, fanatyzm wyznaniowy i plemienny, dotychczas pod jarzmem dawnej Turcyi nigdy z taką jaskrawością nie występujący.

Przy całej jednak krwawości wojny bałkańskiej, jak i tragicznem dla Bułgaryi zakończeniu, pozostanie jedna wiekopomna i niespożyta pamiątka: narodowego uświadomienia i dojrzałości mas, bohaterskiego poświęcenia dla ojczyzny, — pozostanie i drugie, niemniej doniosłe, a bardzo kiedyś owocne i dla Bułgaryi i dla ... do wolności dążących Słowian, wyzwo... pęt panslawizmu, przejrzenie obłudy Rosyi. Okupione to doświadcze... rami, — w dziejach ludzko... krwi narodów nie idzie na ... dzięki swej mocy wewnę... tr... jeszcze ostatnie swe krzywdy i błędy.

Przyczyny pośrednie i bezpośrednie ostatniej ciężkiej próby Bułgaryi, nastrój jej warstw szerokich oraz drogi polityki zakulisowej obiecał prelegent przedstawić w odczycie dzisiejszym, przeznaczonym dla członków klubu słowiańskiego.

Teatr miejski.

„Majaki". Sztuka w 4 aktach Roberta Bracco, przekład Macieja Szukiewicza.

Niezwykle silny, niemal do wyżyn tragizmu wznoszący się problem uczucia walczącego z jakimś wyższym nieuchwytnym nakazem, wprowadza w „Majakach" rozgłośny jako autor współczesny werysta włoski Robert Bracco. — W licznym szeregu sztuk jego, które niemałą rolę odegrały w nowoczesnym teatrze, „Majaki" dają akord najmocniejszy i najczystszy, jako utwór wprowadzający na realnej podstawie oparty, wspaniale zarysowany temat, rozwijający patologię dusz, które rozbiły się na majakach chorobliwego psychologicznego imperatywu. — Jako dramat istot ludzkich, przeczulonych chorobliwym sentymentem, utwór włoskiego pisarza rozszerza dziwną szarzyznę. W widowni unosi się od początku do końca przygnębiająca atmosfera, wytworzona konfliktem moralnym, jaki stwarza swą poza grób sięgającą zazdrością profesor Vertunni, dogorywający suchotnik, zakazem swym opłątujący duszę młodej swej żony Giulii, lgnącej całą duszą do młodego studenta Luciana Marnieri.

W niesłychanem napięciu nerwów widowni rozwija autor ten konflikt po przez cztery akty sztuki, nie zbaczający ani na chwilę z linii tragicznej. Skrępowana wolą umierającego męża, zasuggestyonowana widmem krzywdy moralnej jakąby wyrządziła pamięci męża, Giulia w dwa lata po śmierci jego jeszcze walczy i opiera się uczuciu, które ściga ją niewidzialnie a gdy w końcu na śmiertelne zaklęcia matki Luciana, zdecydowała się zobaczyć z nieszczęsną ofiarą uczucia — zabrakło jej w stanowczej chwili siły do rozcięcia tragicznego węzła.

Sztuka Roberta Bracco sama przez się szarym swym nastrojem, ponurym konfliktem psychologicznym, szamotaniem się dusz w pętach narzuconej woli, przy całym artyzmie literackiej i teatralnej roboty zdradzającej mistrza sceny, odbija się przygnębiającem uczuciem w widowni teatralnej. Ciąży nad nią chorobliwa zmora, jaką rzuca na słuchaczy w pierwszym akcie nieszczęśliwy psychopata suchotnik torturujący nie tylko żonę swą rozpaczliwą miłością i zazdrością, ale także całe otoczenie, nieumiejące zrozumieć pobudek jego przedśmiertnej rozpaczy. Autor problemu swego mimo subtelnego wycieniowania psychologii osób wprowadzonych do sztuki nie rozwiązuje ale zawiesza go w powietrzu jako symbol owych „majaków", w które spowił dusze bohaterów dramatu.

Utwór Roberta Bracco jest już poniekąd, jako wyraz kierunku w literaturze dramatycznej jednym z ostatnich odbłysków dogasającego weryzmu, który spełniwszy swą rolę przejściową, ustępuje miejsca żywszym i pogodniejszym prądom myśli. Literackie jego wartości są bardzo znaczne, w metodzie bardzo zajmujące, ale w teatrze przepłynąć mogą tylko przelotnie, jako produkt wczorajszej daty, nad którym dzisiejsze upodobania przechodzą do porządku dziennego.

Na naszej scenie wartość teatralną „Majaków" podniosła w wysokość stopniu znakomita gra p. Solskiej i p. Adwentowicza. Dwoje tych artystów siłą intuicyi świetnie przeprowadza zamysł autora, wcielając w mistrzowskiem ujęciu dramat przeżyć psychologicznych, wstrząsających temi dwoma duszami. P. Adwentowicz ukazujący się w pierwszym akcie sztuki, tragizm walki profesora Vertunniego oddaje z tak potężną grozą, że unosi się on jak cień nad akcya

dramatu nawet w dalszych cz[?]ściach sztuki. P. Solska cichą rezygnacyę cierpienia i walki z widmem zakazu mężowskiego oddaje w subtelnych akcentach, budzących najżywsze współczucie dla ofiary czystej i szlachetnej miłości. Trzecia z postaci dominujących w sztuce matka Marnieri znajduje niemniej artystyczny wyraz w grze p. Łuszczkiewiczównej, która każdą nową rolę stara się uzasadnić pochlebną opinię o swoim talencie. Pomniejsze role, dostrojone w grze do tonu sztuki znalazły przedstawicieli w pp. Siemaszce, Mihułowiczu, Stanisławskim i p. Modzelewskiej. *W. Pr.*

Kronika.

Kraków, niedziela 16 listopada.

Kalendarzyk kościelny: Stanisława Kostki PKP.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 6 min. 56; zachód o godz. 3 m. 54, długość dnia godzin 8 min. 58.

Teatr miejski imienia Słowackiego: po południu: „Walka", wieczór: „Pani prezesowa".

Teatr ruski w Krakowie. „Zaporożec za Dunajem" opera w 3 akt. Artemowskiego zakończy: „Weczernyci" utwór muzyczny Niszczyńskiego.

Odczyt w Uniwersytecie ludowym: o godz. 3 po południu B. Bobrowski „W szkole przyrody"; o godz. 7 wieczór: Wieczorek H. Ibsena (ul. Zwierzyniecka l. 14).

Koncert p. Jadwigi Mrozowskiej w starym teatrze o godz. 8 wieczór.

Wykłady przeciwalkoholowe: „O kongresie przeciwalkoholowym w Medyolanie" Zygmunt Aboerman o godz. 7 wieczór (Gołębia l. 14).

Wystawa pamiątek po ks. Józefie w Towarzystwie przyjaciół sztuk pięknych (plac Szczepański).

Jubileusz redaktora Konopińskiego. Na pierwszej stronie dzisiejszego numeru zamieszczamy portret redaktora jubilata, który w darze ofiarowało Mu grono redakcyjne naszego pisma. Jest to plakieta bronzowa dużych rozmiarów, którą z właściwym sobie szczerym artyzmem i mistrzowstwem dłuta wykonał prof. Raszka. Szerokiemi, śmiało rzucanemi płaszczyznami uchwycił znakomity artysta nie tylko fotograficznie niemal ścisłe podobieństwo Jubilata, ale doskonale pojął wyraz Jego twarzy i tę cechującą ją powagę niestrudzonego pracownika.

Dziś w południe ściślejsze grono redaktorów i współpracowników red. Konopińskiego składać Mu będzie życzenia i gratulacye. Wieczorem zaś, jak zapowiedziano odbędzie się w wielkiej sali Grand Hotelu bankiet. Zmiana, która w ostatniej chwili okazała się konieczną, polega na tem, że bankiet zacznie się nie o dziewiątej, jak pierwotnie postanowiono, ale o pół godziny później, a to z tego powodu, że dzisiaj przed południem obraduje we Lwowie Lewica sejmowa i że wielu członków jej z prezesem drem Leo i wiceprezydentem drem Rutowskim na czele może najwcześniej przybyć dopiero wieczornym pociągiem ze Lwowa.

Rada miasta Krakowa zbierze się na posiedzenie w poniedziałek dnia 17 b. m. o godz. 5 po południu. Na porządku dziennym są następujące sprawy: Wniosek komisyi dla popierania przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego, aby zaniechano zamiaru budowy prochowni nad trasą przyszłego kanału. Sprawa przeniesienia targu siana, słomy i zboża z Rynku Kleparskiego na grunt pofortecznym koło zakładu Helcla. Odstąpienie Stowarzyszeniu „Związek powszechny artystów polskich w Krakowie" gruntu miejskiego pod budowę. Przystąpienie gminy do spółki utworzonej z dotychczasowej firmy: „Józef Gorecki, fabryka siatek, mebli i konstrukcyj żelaznych" z 10 udziałami po 1000 koron. — Wniosek komisyi dla spraw Muzeum techniczno-przemysłowego celem oddania Muzeum etnograficznemu w Krakowie zbiorów etnograficznych, znajdujących się w Muzeum techniczno-przemysłowem.

† Dr Aleksander Wilkosz, emer. naczelny lekarz miejski, umarł 15 b. m. w Krakowie w 66 roku życia.

Ś. p. Aleksander Wilkosz był osobistością w mieście powszechnie znaną i cenioną dla zalet charakteru i wiedzy lekarskiej. Cieszył się liczną rzeszą pacyentów, a jako fizyk miejski odznaczył się przystępnością i uczynnością. Całe swoje życie, jako lekarz, spędził w Krakowie. Przed kilku laty ustąpić musiał ze stanowiska fizyka miejskiego, z powodu złego stanu zdrowia.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 17 b. m. o godz. 3 po południu z domu l. 4 przy Małym Rynku.

Z wystawy pamiątek po ks. Józefie Poniatowskim. Trzeci odczyt, wygłoszony we środę w sali Towarzystwa sztuk pięknych przez dra Augusta Sokołowskiego, zakończył piękny cykl opowiadań historycznych o księciu Józefie opisem bitwy pod Lipskiem.

Prelegent ujął w niezwykle barwnym i zajmującym wątku okres od wojny 1812 roku, w której księciu Józefowi tak czynna i ważna przypadła rola w udziale, do tragicznego zgonu naszego bohatera w odwrocie z pod Lipska. Zatrzymując się nad ważniejszemi tego okresu epizodami, nakreślił charakterystykę księcia jako polityka, który umiał stać wiernie na straży narodowego honoru i wytrwać wiernie na posterunku, w pełni przekonania, że wybrał drogę najlepszą. W końcowym ustępie ujął prelegent w świetny obraz całokształt życia i czynów księcia Józefa, ukazując go nietylko jako bohatera w gloryi czynów wojennych, ale i jako jednego z najwybitniejszych przedstawicieli myśli politycznej polskiej porozbiorowej, która wraz z jego zgonem zatraciła swoją czynną rolę i oryentacyę.

Bardzo licznie zgromadzeni słuchacze rzęsistym oklaskiem podziękowali prelegentowi za przejrzysty, zajmujący i głęboki w treści odczyt.

Oddział konny Sokoła uczestniczy w tym roku po raz pierwszy w dorocznych sokolich zawodach Kościuszkowskich. Członkowie oddziału stają dzisiaj do t. zw. jazdy patrolowej na przestrzeni 10 klm., którą kończy krótki wyścig z przeszkodami na torze wyścigowym.

Wyjazd pod kierunkiem prowadzącego z ujeżdżalni oddziału przy ul. Smoleńsk l. 33 o godz. 10 rano; zakończenie na torze wyścigowym między 11 a 12 w południe.

Stowarzyszenie niezawisłych żydów w Krakowie, zwołuje na poniedziałek, na 17 b. m. o godzinie 8 wieczorem w sali Towarzystwa budowy tanich domów, przy ulicy Bocheńskiej 7. Zgromadzenie publiczne, z następującym porządkiem dziennym: 1) Reforma wyborcza do Sejmu. 2) Dyskusya i wnioski. Referent pos. dr Adolf Gross.

Uniwersytet ludowy urządza dziś o godz. 7 wieczorem w sali przy ulicy Zwierzynieckiej l. 14 wieczór Ibsena z wykładem p. K. Czapińskiego, z odczytaniem wyjątków z dzieł Ibsena, z grą na skrzypcach i śpiewem p. Krzyształowiczowej.

Komitet politycznego równouprawnienia kobiet urządza dnia 17 b. m. ogólne zebranie członków w sali uniwersytetu ludowego (ul. Dunajewskiego 7).

Koncert melodeklamacyjny J. Mrozowskiej odbędzie się dzisiaj w sali Starego teatru z udziałem p. Niny Wolli, słynnej tancerki i p. Bolesława Wallek-Walewskiego, który objął akompaniament. Pozostałe bilety do nabycia w kasie Starego teatru.

Wieczór Unii Horodelskiej. W uzupełnieniu sprawozdania z wieczoru ku uczczeniu 500-ej rocznicy Unii Horodelskiej nadmieniamy, że w części muzycznej wystąpiła p. Marya Bąkowska, która z niezwykłem uczuciem odegrała „Scherzo" Chopina.

Zawodowy kurs handlowy. Z inicyatywy Stowarzyszenia podróżujących kupców w Krakowie otwiera Kuratorya Akademii handlowej w gmachu tutejszej Akademii zawodowy kurs handlowy. Na kurs mogą być przyjęci kandydaci względnie kandydatki, które ukończyły 16 rok życia i wykażą się wykształceniem przedwstępnem co najmniej w zakresie 6-letniej nauki w szkole ludowej. Pierwszeństwo przed innymi kandydatami mają synowie względnie córki członków Stowarzyszenia. Kurs będzie trwał 8 miesięcy w godzinach popołudniowych lub wieczornych i przyjdzie do skutku tylko w razie zgłoszenia się co najmniej 40 uczestników. Plan naukowy obejmuje: buchalteryę, prace kantorowe i korespondencyę handlową (polską i niemiecką), rachunki kupieckie, naukę o handlu i wekslach, stenografię (polską i niemiecką) i pisanie na maszynach. Po ukończeniu kursu mogą frekwentanci przystąpić do egzaminu z poszczególnych przedmiotów w tutejszej Akademii handlowej. Opłata za cały kurs wynosi K 100, która w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może być rozłożona na spłaty miesięczne.

Wpisy na kurs przyjmuje do 20 listopada b. r. dyrekcya Akademii handlowej. Przy wpisie należy przedłożyć metrykę urodzenia i ostatnie świadectwo szkolne.

Ślub. Wczoraj odbył się w kościele Ks. Zmartwychwstańców ślub panny Henryki Jakubowskiej, córki dra Jana Jakubowskiego i Zofii z Dembowskich z panem Juliuszem Marossanyim, koncepistą namiestnictwa.

Powszechny instytut rysunkowy otwarty został dnia 11 b. m. w szkole wydziałowej na Szlaku l. 7. Nauczyciele wszelkich szkół, lekarze i medycy, słuchacze uniwersytetu i urzędnicy, jakoteż wszyscy, którym nauka albo ćwiczenia z zakresu rysunku i malarstwa jest potrzebna, mogą korzystać z lekcyj pod fachowem kierownictwem. Lekcye te odbywają się we wtorki i piątki od 3—5 po południu. Wpisy i zgłoszenia na miejscu. Opłata miesięczna 5 K.

Lekcye modelowania, geometryi wykreślnej i perspektywy, będą zaprowadzone na żądanie. Od odpowiedniej liczby zgłoszonych będzie zależało utworzenie osobnego repetytoryum z zakresu rysunków dla uczniów.

Nagła śmierć. Onegdaj po południu zmarła nagle na plantach naprzeciw wylotu ul. św. Tomasza ś. p. Agnieszka Bociańska. Zmarła pochodziła ze znanej rodziny krakowskiej i była siostrą inżyniera Jana Bociańskiego. Zmarła liczyła lat 75.

Wypadek podczas zabawy. Wczoraj w czasie zabawy na Błoniach upadł uczeń gimnazyalny, 15-letni Stefan K., tak nieszczęśliwie, że doznał złamania ręki w dwóch miejscach. Pogotowie ratunkowe po opatrzeniu rannego poleciło go opiece domowej.

Z kroniki podgórskiej. Na ekspozyturę policyi doniósł Franciszek Król, zamieszkały na Zabłociu, że dnia 11 b. m. wydalił się syn jego Józef, uczeń II kl. szkoły normalnej i dotąd nie wrócił.

Od dłuższego czasu w składzie węgla Brossa przy ul. Kalwaryjskiej kradziono całymi cetnarami węgiel. Właściciel składu nie mógł wpaść na trop sprawców tych kradzieży. Do piero wczoraj przytrzymał na gorącym uczynku 14-letniego Ludwika Nogę, w chwili, gdy kosz z węglem wynosił ze składu.

Noga w areształach policyjnych wydał wspólników kradzieży: 13-letniego Maryana Piegzę, 15-letniego Edwarda Piegzę, 17-letniego Adama Stosa i 13-letniego Józefa Balercika. Wszystkich aresztowano. Szkoda, jaką poniósł właściciel składu przez te kradzieże, wynosi przeszło 400 K.

O stosunkach gospodarczych Bośni i Herzegowiny wygłosi odczyt w dniu 19 b. m. w wielkiej sali Belthovena w Wiedniu wybitny znawca stosunków agrarnych p. Jan Dyląg. Dochód z odczytu przeznaczony na cele filantropijne.

Bojkot „Bazaru" poznańskiego. Z Poznania donoszą: Od pamiętnej wizyty cesarskiej w Poznaniu przeprowadzany jest cichy bojkot największego z hotelów poznańskich „Bazaru", który jak wiadomo, jest dziełem ś. p. Karola Marcinkowskiego, i uważany był niejako za „dom narodowy" w grodzie Przemysława. Gdy jednak rada nadzorcza tego hotelu kazała go podczas festynów cesarskich iluminować, przyszło do znanych demonstracyj ulicznych, a następnie do cichego bojkotu.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 15 listopada.

HOTEL BELVEDERE, ulica Basztowa l. 27, w pobliżu dworca kolej. (Pokoje od 2 koron. Łazienki, restauracya i kawiarnia na miejscu): Dr Józef Suchy z Ołomuńca, kap. Leopold Gillich z Cieszyna, dr Leopold Fischfang z Drezna, M. Haberfeld z Warszawy, Stanisław Skupień i Józef Brawada z Wieruszowa (Król. Polsk.), Antoni Urbanek z Berna, Hugo Kerner z Wiednia, Józef Magot z Wieruszowa (Król. Polsk.), Julia Gorąca ze Lwowa, Teofil Abl ze Lwowa, Zygmunt Brandstätter z Lipska, H. i J. Strauch z Wiednia, Roman Schmidt z Bielska, Jan Kurz z Davos (Szwajcarya), Julian Schwarz z Bukaresztu, Maksymilian Sewiejczyk z Opawy, Juliusz Smoliński z rodziną z Koszyc, Stefan Romankow z Suchej, M. Kleinberger z rodziną z Warszawy, Adolf Grünfeld z rodziną z Petersburga, Wilhelm Branner z bratem z Wiednia, Wincenty Raczewski z Filadelfii.

HOTEL FRANCUSKI: Hr. Marya Wasgnes z Warszawy, Zofia Gaszyńska z Gołyszyn, dr Jerzy Madeyski z Wiednia, Stanisławowie Weinbergowie z Częstochowy, Ludwik Winkler z Wiednia, Stanisław Górski z Matkowic (Kieleckie), Ignacy Darman z rodziną z Berna, Walter Fischer z Londynu, Alfred Kalisz z Biecza, Adolf Brenner ze Lwowa, dr Jan Michejda z Cieszyna, Wilhelm Schächter z Tarnopola.

HOTEL SASKI, ulica Sławkowska l. 3: Julianna Reuther z Wiednia, Kazimierz Jędrzejowicz z Tarnowa, G. Gottfried z Lipnika, D. Radl z Czech, Feliks Krämer z Wiednia, Bronisław Grabkowski ze Sladowa, Wł. Chwalibóg z Królestwa Polskiego, Marya Dunin z Kopytówki.

NOWY HOTEL NARODOWY, własność dra Adamskiego **ul. Poselska 22.** (Gruntownie odrestaurowany. Parkiety, światło elektryczne, restauracya, łazienki i stajnia w miejscu. Pokoje o 1 łóżku od 1.80 do 3.50 K, z dwoma od 3.50 do 7 koron): Dr. Stanisław Cholewka sędzia z Milówki (ad Żywiec), Tadeusz Sołtykowski z Mikołajowa (nad Dniestrem), Kazimierz Krakowiecki z Częstochowy, Zygmunt Tomicki z Sieborowic (gub. Kielecka), Albin Jaśkiewicz z Oświęcimia, Marya Gałęzowska z Proszowic, Artur i Edward Fuchs z Wiednia, Karol Kisza z Ligotki Kameralnej, Fryderyk Schwabe z Rawy Ruskiej, Władysław Dąbrowski z Krzeszowic, Karol Znamirowski ze Lwowa, Dyonizy Sikorski z rodziną z Wilna, Adam Sawiński z Żydatycz, Julia Świętosławska ze Lwowa, Jan Czujewicz z Oświęcimia, Filip Denker z Wrocławia.

†

Cezary Jaczewski

właściciel ziemski,

przeżywszy lat 61, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 14 listopada 1913 r. w Krakowie.

Eksportacya zwłok z domu przedpogrzebowego na cmentarzu krakowskim do Więcławic w Królestwie Polskiem, nastąpi we środę dnia 19 b. m. o godzinie 7 rano. Pogrzeb w Więcławicach odbędzie się we środę 19 b. m. po południu.

Nabożeństwo żałobne

odprawione zostanie we wtorek dnia 18 b. m. o godzinie 10 rano w kaplicy na cmentarzu krakowskim.

Osobne zawiadomienia rozsełane nie będą.

Zakład pogrzebowy Wolnego. 450

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

poleca ostatnie nowości:

	Koron
Boy. **Markiza**	2·—
Brantôme. **Żywoty Pań Swowolnych.** Tłómaczył Boy. Wyd. II.	9·—
J. Gall. **Sześć polskich pieśni ludowych.** (Wyd. pośmiertne). Part.	2·40
Głosy po	—·40
„ **12 pieśni kościelnych.** „ Part.	2·40
Głosy po	—·40
St. Goldhammer. **Pożegnanie.** Piosnka kabaretowa	2 —
Informator dla słuchaczek uniwersytetu	—·60
Narożyński. **Kilka uwag o artykule dra Jana Lupki**	—·30
Namysłowski. **Poczta wolnego miasta Krakowa.** (Bibl. krak. Nr 47).	—·60
C. Norwid. **Pisma T. G.**	11·70
M. Rettinger. **Wśród współczesnych liryków polskich**	2·50
Prof. J. Talko-Hryniewicz. **Człowiek na ziemi naszej**	—·—

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 9523 2 4

Wataliny wełniane

podszewki jako to: kloty, glorya, satyny, szerże, podszewki w rękawy, szare płótno — Guziki, taśmy, koronki, wstążki, poleca w olbrzymim wyborze magazyn towarów drobiazgowych i przyborów krawieckich firmy

Ostaszewski & Mayer

długoletni współpr. firmy Porębski & Zimler

9546 1 0 **Kraków, Rynek 5.**

Pierwsza Berneńska farbiarnia i pralnia chemiczna
R. Tschörnera
w Krakowie - - przy ulicy Szewskiej l. 16

przyjmuje do czyszczenia, farbowania i odświeżania wszelakiego rodzaju: Garderobę damską, materye wełniane, jedwabie, plusze, aksamity, koronki, wstawki, garderobę męską, uniformy wojskowe i cywilne, krawaty, rękawiczki, materye na meble, dywany, portyery, firanki etc. — Również przyjmuje się kołnierze, mankiety i koszule męskie do prania, prasuje takowe modnym matowym połyskiem
5027 17 18

Towarzystwo Muzyczne w Krakowie

ogłasza **konkurs** na posadę

Dyrektora artystycznego

tegoż Towarzystwa.

Posada do objęcia z dniem 1 września 1914.

Warunki zależne od umowy. Zgłoszenia przyjmuje sekretaryat Towarzystwa Muzycznego w Krakowie (plac Szczepański 1). 9577 1 3

Termin konkursu **upływa z dniem 15 lutego 1914.**

By się biust rozwinął i stał jędrnym, niema lepszego środka nad pigułki wschodnie.

Piękny, jędrny, dobrze rozwinięty biust jest zawsze upragniony przez elegancką damę, gdyż jest on koniecznym do uzupełnienienia jej piękności.

Godzi się przeto przypomnieć paniom, które mają biust rozwinięty niedostatecznie, lub też których biust nie posiada tej jędrności, jakiejby się pragnęło, że tylko „Pilules Orientales“ mogą rozwinąć biust, jak o tem marzą, i nadać elegancką harmonię ze smukłością ich kibici.

Wiele innych środków i sposób zachwala się do tego celu jako dobre, ale do dzisiaj okazały się one wszystkie bezskutecznemi i musiały powoli ustąpić miejsca „pigułkom wschodnim“, które dzisiaj w całym świecie są znane i cenione. Zdaje się jednak, że poczynione świadczenia nie wzruszają pewnych naśladowców, którzy od czasu do czasu z wielką reklamą głoszą, że dokonane przez nich odkrycie jest cudowne i cudów dokonuje. Niestety, obietnice te nie ziszczają się i pewna liczba czytelniczek, które uwierzyły tym szumnym, zwodniczym ogłoszeniom, doznała rozczarowania pomimo wielkich wydatków. Czytelniczki te byłyby postąpiły lepiej, gdyby przed rozpoczęciem czegoinnego, były się wzięły do „pigułek wschodnich“, co byłoby je uchroniło od wielu rozczarowań.

Liczba pań w każdym wieku, które im zawdzięczają piękne kształty ciała, zwiększa się z każdym dniem. Wyrażają nam swe uznanie przez listy z podziękowaniami, których my ze względu na naszą tajemnicę zawodową nie możemy ogłosić w całości.

Ale i tak są one niemniej serdecznemi i prawdziwemi dowodami niezrównalnej skuteczności „Pigułek wschodnich“.

N. p. pani de C... pisze, co następuje:

„Ze skuteczności pigułek wschodnich jestem nadzwyczaj zadowolona. Proszę być przekonanym, że okażę Panu wdzięczność, polecając Pańskie pigułki, jak na to zasługują.

Pani de C..., rue Bayen, Paryż“.

A to dalsze:

„Szanowny Panie!

Pilules Orientales pomogły mi wybornie i widzę to z zadowoleniem, jak się dołki na mej szyi powoli wypełniają. Nie wątpię już teraz o tem, że odzyskam napowrót piękny biust, który utraciłam przed kilku laty.

Ludwika M..., rue Franklin, Passy“.

„Pilules Orientales“ pomagają wybornie młodym paniom, jak również i paniom, których biust nie jest dostatecznie rozwinięty lub ucierpiał wskutek natężenia lub choroby.

Mogą je zażywać nawet osoby słabego zdrowia i temperamentu, jak to wynika z obydwu poniżej przytoczonych pism:

„Szanowny Panie!

Jestem z Pańskich Pilules Orientales bardzo zadowoloną. Pomogły mi one nie tylko do silniejszego biustu, ale też i do lepszego zdrowia. Mam lat 20 i od wczesnej młodości byłam niedokrwistą. Ta niedokrwistość znikła, odkąd zażywam Pańskie pigułki.

Pna G..., place St. Pierre, Tonneins“.

„Wielmożny Panie!

Moja przyjaciółka, której poleciłam Pilules Orientales, jest z nich bardzo zadowolona. Miała ona też dolegliwości żołądkowe, które teraz znikły.

L. V..., rue Couraye, Cranville“.

„Pilules Orientales“ nie szkodzą więc zdrowiu, ani żołądkowi w żadnym razie. Zresztą zawierają one tylko niewinne, dobrze działające składniki, a nie zawierają żadnych niebezpiecznych części, jak arszeniku lub innych. W ciągu trzydziestu lat, przez które zażywają je panie każdego wieku i we wszystkich krajach, nie dały one nigdy powodu do nagany.

Nawet lekarze uznali ich dobre własności i zapisują je pacyentkom, jak to wynika z następującego listu:

„Szanowny Panie!

Zapisuję swym pacyentkom zawsze jeszcze Pański znakomity przetwór „Pilules Orientales“ i cieszę się, że mogę Panu donieść, iż zawdzięczam mu wiele dobrych wyników.

Doktor G... w N... (Loire Intérieure)“.

Skutek przetworu widoczny jest zaraz i po największej części po dwu miesiącach zakończony, a często zawet już po kilku tygodniach, jak o tem świadczą dwa następujące listy:

„Szanowny Panie!

Zażywam Pańskie pigułki teraz od 14 dni i spostrzegam już istotnie zdumiewający skutek.

Pna H. L... rue Gondart, Marsylia“.

„Szanowny Panie!

Pospieszam z życzeniami z powodu Pańskich Pilules Orientales, które możnaby śmiało nazwać „pigułkami cudownemi“.

Wystarczy jeden jedyny flakon, aby znikły „solniczki“, które miałam po obydwóch stronach szyi. Mój dawniej wiotki biust stał się pięknym i jędrnym. Jestem zachwycona Pańskiemi pigułkami.

Pna A. L... Vevey (Szwajcarya)“.

Zakończmy już przytaczanie, które dowodzi skuteczności „Pilules Orientales“ i które nie pozwala, aby je brać za jakie inne mniej lub więcej fantastyczne naśladownictwa, jakie się ustawicznie w handlu pojawiają.

Dlatego Panie, które chcą podnieść piękność swego biustu, lub też którym nie dopisuje jego rozwój i jędrność, niech nie zwlekają, lecz uciekną się do „Pilules Orientales“. W kilku tygodniach zobaczą już spełnienie swego najgoretszego życzenia i nie będą potrzebować wobec swych przyjaciółek, którym sprzyja szczęście, uchodzić za pośledniejsze. Ogarnie je zdumienie i zachwyt na widok zmiany jaka w nich zaszła.

Cena flaszki „Pilules Orientales“ ze sposobem użycia 6·45 K po otrzymaniu należytości przekazem lub 6·75 K przy przesyłce za zaliczką. 2153 10 12

J. Ratié, aptekarz, 5, Passage Verdeau, Paryż. Składy: Budapeszt, J. v. Török, aptekarz, Kirali utcza 12. Sprzedaż franc, kosmet. artykułów: Wiedeń: XII., Teichackergasse 5.

HOTEL ŻORŻA
WE LWOWIE

własność Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń Urzędników prywatnych, znany zaszczytnie

pierwszorzędny dom obywatelski

objął obecnie i prowadzi Jakób Sichel

dotychczasowy dzierżawca Hotelu Saskiego w Krakowie.

Dążeniem obecnego dzierżawcy, fachowego hotelisty i restauratora, jest, podobnie jak w Krakowie, aby Hotel Żorża był pierwszorzędnym domem obywatelskim i zapewniał P. T. Gościom wygodne, tanie mieszkania, wyborną restauracyę i kawiarnię, wreszcie odznaczał się wzorową czystością, przy wyszkolonej fachowej usłudze.

MENU WYBOROWE OD 3·50 KOR. WZWYŻ.

W Hotelu Żorża znajduje się przeszło 90 pokoi od 4 kor. wzwyż. Wykwintne apartamenta dla całych rodzin, zjazdów weselnych i familijnych. Dla zjazdów ceny wedle umowy. O łaskawe względy uprasza

Jakób Sichel

9142 5 5 dzierżawca i restaurator Hotelu Żorża.

NA WIECZORY ZIMOWE!

SERYA I.

Balicki. Dla ludzi	4·— K
Halicka. Ostatni Stuart	2·40 „
Jastrzębiec. Nim wzejdzie dzień	2·50 „
Kontrymowicz. Węzeł gordyjski	4·— „
Mysłowska. Żona paralityka	2·— „
Rapacki. Około teatru	4·— „
Stevenson. Skarb z Franchard	2·40 „

Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21·30 K **tylko koron 6.—.**

SERYA II.

Balicki. Chaos	4·— K
Deschamps. Niedomagania demokracyi	3·— „
Bokrzycki. Z dziejów literatury	5·— „
Halicka. Nowele włoskie	2·— „
Kowerska. Z pamiętnika ornitologa	3· „
Le Queux. Rok 1910	2·— „
Siwiński. Kat rzeźnik	2·— „

Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21·— K **tylko koron 6·—.**

SERYA III.

Coppée. Dobre cierpienie	1·50 K
Halicka. Nemesis	3·20 „
Kontrymowicz. Tragedya w Glinianach	4·50 „
Kopera. Dzieje skarbca koronnego	5·— „
Mysłowska Obrazki z życia	2·40 „
Rostworowski. Wspomnienia z 1863 roku	2·— „
Zmorska. Nitka jedwabiu	2·40 „

Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21·— K **tylko koron 6·—.**

SERYA IV.

Irena. Powieść z czasów prześladowania chrześcijan	5·— K
Krawczyński. W Rosyi	4·50 „
Mielżyński. Wyprawa na Litwę	1·20 „
Rapacki. Histryo i	4·— „
Siemiradzki. Pod obcem niebem	2·— „
W pięćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem	—·80 „
Zielonka. Wspomnienia z Syberyi	4·— „

Powyższe 7 tomów naraz wzięte zamiast 21·50 K **tylko koron 6·—.**

8984 **Biorący wszystkie cztery serye naraz płacą za 28 tomów tylko koron 20·—.** 2 5

Poleca

Księgarnia Spółki Wydawniczej Polskiej
Kraków, Rynek 20.

Nauka języków obcych

Metodą Ansona

zastępuje pobyt zagranicą.

Kraków, ul. Jagiellońska 9. Tel. 2233.

Prospekty bezpłatnie.

90?0 10 0

NADESZŁY JUŻ

NAJŚWIEŻSZE MODELE PARYSKIE NA SEZON JESIENNY I ZIMOWY DO MAGAZYNU KAPELUSZY DAMSKICH 8445 4 4

„PARISIENNE“
KRAKÓW, SZEWSKA L. 19.

Wystawa przedlicytacyjna

przedmiotów nadsyłanych do sprzedaży, otwarta codziennie w dniach wolnych od licytacyj od 10 do 1 i od 3 do 6 9350 4 6

w Publicznej Hali Aukcyjnej, Pałac Spiski.

C. k uprzyw. fabryki

Dywanów i materyi meblowych

Filip Haas i Synowie
— Kraków, Sławkowska 12 —

polecają w wielkim wyborze: 401 7 10

Dywany, chodniki, portyery, firanki.
Narzutki, serwety, kapy, koce, kołdry.
Materye dekoracyjne i meblowe.

SPECYALNOŚĆ: Dywany gużone marki „HAAS“ i perskie dywany.

Tapety w najmodniejszych deseniach.

Litr nafty salonowej 28 hal.
Litr nafty cesarskiej 32 hal.
Litr nafty najprzedniejszej cesarskie **„Primus“** 36 hal.
Pudełko czerwone, duże, wybornej pasty 24 hal. 9285 3 3

F. Rojkowska
ulica Zwierzyniecka l. 7.

Samodzielny kupiec

(izr.), technik, lat 26, mający dostawy rządowe, pragnie zapoznać młodą, przystojną pannę w celu matrymonialnym. — Posag wymagany. Anonimy do kosza. Pośrednictwo wykluczone. **„Samodzielny“** poste restante **Kraków** za okazaniem kwitu inserat. 9567 2 2

9340 2 0

Słynne Albumy Mód
FAVORIT

po 85 hal., poczią po 1 K, za zaliczką K 1·50 na jesień i zimę 1913/14. Albumy Mód dla dzieci, młodzieży, bielizny, robót ręcznych i t. p., oraz niezrównane, wypróbowane **Kroje Favorit** do nabycia tylko u firmy: **J. Hopcas i A. Salomonowa, Kraków,** ul. Szczepańska 9.
9026 10 10

Za 6 koron

beczułkę 5 kg. brutto **znakomitej bryndzy** wysyła za zaliczką fabryczny **skład serów BRACI ROLNICKICH, Kraków, Wielopole 7 F.** Cenniki różnych gatunków serów wysyłamy darmo i opłatnie.
3453 88 100

Nowe książki.

Otrzymaliśmy na skład główny i polecamy:
Skałkowski. Książę Józef. Wyd. wielkie illustr., opr. 18 K.
Dzieła Wincentego Pola. 2 tomy, opr. K 3·60.
Słowacki. Pisma pośmiertne. 3 tomy, opr. K 7·80.
Pan Tadeusz. Mickiewicza. Wyd. illustr., opr. K 2·40.

Adres: **Kubaczka & Lang,** Księgarnia **w Białej.**

Na porto należy dołączyć 45 h. 9092 6 6

Komisya informacyjna

„Jedności“, pols. Stow. słuchaczek Uniw. Jag., poleca: korepetytorki, laborantki, przepisujące ręcznie i na maszynie i t. p.

Zgłoszenia przyjmuje się od 6—7 wiecz. w lokalu „Jedności“, ul. Krupnicza 16 II p. 9488 3 3

Codziennie świeże
HERBATNIKI
poleca 8989 10 10
SIERMONTOWSKI
Kraków, ul. Bracka.

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

poleca dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo prędkiej i najłatwiejszej nauki Obcych Języków w Szkole i w Domu, bezpłatnie, bo bez nauczyciela, z objaśnieniem wymowy i kluczem p. t.:

SAMOUCZEK

Polsko-Niemiecki kurs I-szy K 2·40 — kurs II-gi K 4·80. — **Polsko-Francuski** kurs I-szy K 3·60 — kurs II-gi K 9·60. — **Polsko-Angielski** kurs I-szy K 2·50 — kurs II-gi K 3·60. **Polsko-Rosyjski** kurs I-szy K 4·20 — II-gi kurs K 5.40. **Bezpłatne zeszyty** wysyła księgarnia po nadesłaniu 15 hal. na porto. 809 24 26

Firmy

które chciałyby mieć do odsprzedaży ognie sztuczne krajowej fabrykacyi, raczą podać swój adres do: Laboratoryum pyrotechnicznego **M. Mądrzykowski, Przegorzały obok Krakowa,** p. Zwierzyniec. 9080 8 9

Majątek

obejmujący 290 morgów, oddalony 3 godziny od Krakowa, przy stacyi kolei, większej części położenie równe, ziemia I klasy, budynki gospodarcze z pałacem w bardzo dobrym stanie, jest do sprzedania z żywym i martwym inwentarzem, wraz z jego roczną krescencyą.

Bliższych wyjaśnień udziela za dołączeniem marki **Józef Janiszewski, Kraków, ulica Zieltowska 165.** 9258 6 8

Poszukuje się spólnika do parcelacyi.

Sklep

przy ul. Wiślnej l. 4, pod korzystnemi warunkami **zaraz** do wynajęcia. 8731 16 0

Zaraz. Duży pokój frontowy, z meblami lub bez, dla 2—3 panów lub bezdzietnego małżeństwa, ze wspólną kuchnią, na dłuższy lub krótszy czas do wynajęcia. Także wspólne mieszkanie dla pani lub panny. Ul. Wielopole l. 7, I piętro, Rybarska. (Proszę iść za adresem, na kamienicy niema ogłoszenia). 9493 3 3

Panna

z kilkoletnią praktyką biurową, ze znajomością języka polskiego i niemieckiego, pisząca biegle na maszynie, znająca prowadzenie ksiąg handlowych, poszukuje odpowiedniej posady od 1 stycznia. Zgłoszenia: **F. R. 100** poste restante **Wadowice,** za okazaniem kwitu inseratowego. 9559 2 4

Poszukuje posady

w zacnym domu, osoba inteligentna, z wykształceniem, krawieczyzną, białem szyciem, znająca się na kuchni, gospodarstwie i prowadzeniu domu, z chlubnemi świadectwami. Zgłoszenia pod **„Pracowita“** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“. 380 9 0

Ożeni się

kawaler, lat 29, z inteligentną panną lub bezdzietną wdową do lat 24. Posag 15 tys. koron potrzebny do założenia intratnego przedsiębiorstwa. Anonimów nie uwzględniam. Za dyskrecyę ręczę słowem. — L. 9320 poste rest. Kraków I, za okaz. kwitu inser. 9834 6 6

Wyborny miód

pszczelny, deserowy, kuracyjny, rarytas, 5 kg. K 8·80. Miód patokę 5 kg. K 8·20. Masło stołowe codzień świeże 5 kg. paczka K 12·—, wysyła za zaliczką **J. Farba, Podhajce 76.**
5977 3 0

Jabłka!
deserowe wyborne, krajowe

kosz 5 kg. jabłek I sorty	4 kor.
kosz 5 kg. „ II „	3 „
Tyrolskich doborowych	5 „

przy odbiorze beczkami 70 do 80 kg. 10% taniej.

Gruszki soczyste Bery

kosz 5 kg. soczyst. I sorty	6 kor.
kosz 5 kg „ II „	4 „
5 kg. kasztanów tyrolskich	4 „
kosz pomarańcz Jaffa	3 „
kosz wybier. pomidorów	4 „

wysyła Owocarnia krajowa

PIOTR BEREŹNICKI
Lwów, ulica Pańska 11.

Poleca również świeże **winogrona** kuracyjne, kalafiory, **świeże ananasy,** największy wybór czekolady, herbatników, cukrów i albertów kuracyjnych Adama Piaseckiego z Krakowa. 9001 8 10

Panna z dłuższą praktyką biurową, pisząca na maszynie, poszukuje posady. **A. M.** poste restante **Kraków**, za okazaniem kwitu inseratowego. 9470 3 3

Aspirant farmacyi

na III roku, z poleceniami, poszukuje posady z powodu wydzierżawienia apteki. **Z. M. 22** poste restante **Sanok.** 9538 2 6

Leçons de français

Radziwiłłowska 8. S'adresser de 12—1 et de 8—9. 9445 3 3

Masło przeworskie

znane z tłustości, doskonałego smaku i czystości wyrobu, pod gwarancyą wolne od przymieszek, także w posyłkach pocztowych, **5 kg. niesolonego 13 K** (nie ustępuje deserowemu), wysyła

Witold Jaryczewski
Przeworsk. 9438 4 10

Panna

z praktyką biurową, pismem maszynowem, stenografią i znajomością geografii, znajdzie **całodzienne zajęcie** w Krakowie. Wymagana biegłość w języku francuskim i angielskim. Zgłoszenia z odpisami świadectw i referencyami przesyłać należy do końca listopada pod **A. S. 1335** poste restante **Kraków**, za okazaniem kwitu inser. 9515 3 3

Z powodu przeniesienia

sprzedam bardzo tanio kompletne urządzenie jadalni, sypialni, salonu, dywany perskie, kilimy, obrazy oryginały Malczewskiego. Wyczółkowskiego, Juliusza i Wojciecha Kossaka, Fałata. Wyspiańskiego. Jankowskiego, Stanisławskiego, Grotta i rzeźby artystyczne. Wł. Wiśniowski, ul. św. Anny 3, III p. 9305 4 4

Lekcyj na fortepianie

udziela po przystępnych cenach. Wiadomość: M. M., Groble 7, parter, na lewo, od 1—3 i od 6—9. 441 8 0

Mężczyzna

lat 31. katolik, posiadający ładne pismo, włada jęz. niem., z technicznem wykształceniem, poszukuje odpowiedniej posady za skromnem wynagrodzeniem. — Zgłoszenia: **I. C. 2** poste restante **Kraków.** 413 6 0

Celujący uczeń VII kl. gimn.

poszukuje lekcyj; przygotowuje również do egzaminów prywatnych. Zgłoszenia pod **„Korepetytor VII"** poste restante **Kraków.** 389 14 0

Była nauczycielka

w zakładzie ciemnych, może udzielać prywatnie osobom, pozbawionym wzroku, nauk szkolnych sposobem pamięciowym i zapomocą dotyku, jak: pisania, czytania i geografii, oraz gry na fortepianie z odczytywaniem nut systemem ciemnych i robótek kobiecych ręcznych. Zgłoszenia: Mlekowie, Kraków, ulica św. Łazarza 9. 358 18 0

Bezpłatnie

otrzyma każdy

Rocznik finansowy na rok 1914

który zawiera restancye wszystkich wylosowanych, a nie podjętych losów, listów i t. d., kto nadeszle roczną prenumeratę K 3·60 na gazetę losowań i handlową

„Krakowski Merkury".

Adres: Kraków, Rynek gł. 9.
9152 10 20

Staruszka ośmdziesięcioletnia

utrzymująca pracą rąk własnych dwoje nieuleczalnie chorych dzieci, prosi gorąco litościwych ludzi o pomoc. Łaskawe datki przyjmuje Administracya „N Reformy" pod **W. P.** lub podaje adres. 272 84 0

Meble

stylowe, od najskromniejszych do najwykwintniejszych, po cenach umiarkowanych, poleca magazyn

Blühbauma
ul. Floryańska 17
wejście od ulicy św. Tomasza 18.
7124 24 26

Potrzebny generalny zastępca

we wszystkich miastach prowincyonalnych, mających oświetlenie gazowe, artykułu

z działu oświetlenia gazowego

we wszystkich cywilizowanych państwach patentowanego, za świetny uznanego. Wymagany kapitał 5—10.000 koron. Wprawy nabędzie się od wiedeńskiej centrali. Zgłoszenia z poleceniami pod **„O. L. G. 1447"** przyjmuje **J. Rafael, Wiedeń, I., Graben 28** (i wręczyć komu należy). 9574

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Wydawnictwo Księgarni H. Altenberga, G. Seyfartha, E. Wende i Ski we Lwowie.

Po długoletnich przygotowaniach wyszły z druku:

Dzieła Adama Mickiewicza

12 tomów w ozdobnej oprawie. - - Cena koron 50·—.

Opracowali i objaśnili prof. Tadeusz Pini i Dr Maryan Reiter.

Jest to pierwsze i jedyne zupełne wydanie wszystkich pism Adama Mickiewicza. Po raz pierwszy dana jest polskiej publiczności możność poznania największego wieszcza naszego i Słowiańszczyzny z zupełną dokładnością, nietylko w dziale **twórczości ściśle poetyckiej**, wierszowanej, ale w tylu innych dziedzinach, w których genius jego był czynny, **w jego nowelach, rozprawach literackich, pracach historycznych**, w przepięknych **jego pomysłach politycznych**, w całej **działalności ściśle naukowej**, a wreszcie w **jego listach i przemówieniach.** Dopiero ten, kto wszystkie te dziedziny ogarnął, może twierdzić, że poznał dzieła wielkiego poety — dopiero cała ta twórczość daje nam prawdziwy wizerunek i stanowi ów nieoceniony, bezcenny skarb duchowy, którym naród nasz słusznie się chlubi i z którego czerpać może zawsze niespożytą siłę żywotną.

KARTA ZAMÓWIENIA.

(Prosimy wyciąć i nakleić na korespondentce).

Niżej podpisany zamawia w księgarni

H. Altenberg, G. Seyfarth, E. Wende i Ska we Lwowie

Adam Mickiewicz, Dzieła — 12 tomów w ozdobnej oprawie. Cena K 50·—.

Należytość prosimy pobrać za zaliczką pocztową, przesyłam równocześnie przekazem, spłacę w ratach miesięcznych po K .... począwszy od dnia .... 1913*).

Imię, nazwisko, godność i dokładny adres:

____

____

____

*) Niepotrzebne zdania prosimy skreślić.

SPIS RZECZY:

 9427 2 2

Ustalona sława Józefa Wekslera

jest, że gramofon z marką „aniołek piszący" jest synonimem aparatu, odtwarzającego muzykę i śpiew czysto naturalnie. Nie powinien się więc nikt dawać uwodzić szumnym reklamom, któremi konkurencya zachwala swoje towary, i zaglądnąć

do jedynego składu oryginalnych gramofonów aniołkowych

we Lwowie ulica Sykstuska 2 Tel. Nr 1560. **w Krakowie** ul. Floryańska 25 Tel. Nr 1241

by się przekonać, że wyroby gramofonów aniołkowych są szczytem techniki na punkcie udoskonalenia i żaden inny wyrób nie wytrzymuje porównania z temiż. Największy wyrób płyt pierwszorzędnych artystów otrzyma się tylko na płycie aniołkowej. Demonstracya bez przymusu kupna. Ulga w spłatach ratalnych. Cennik i darmo i opłatnie. Gramofon koncertowy z 5 płytami, tj. 10 zdjęć, kosztuje K 50. Wszelkie płyty prócz aniołkowych i zonofon kosztują po K 2. 125 44 0

Księgarnia Nauczycielska

WE LWOWIE, UL. BATOREGO L. 12

poleca swój wielki skład nowości beletrystycznych dla bibliotek publicznych, kasynowych, sokolich, szkolnych, T. S. L., prywatnych i t. d. Środki naukowe, mapy ścienne, obrazy do nauki poglądowej, przybory szkolne. 8917 6

- - Dochód przeznaczony na cele filantropijne nauczycielstwa. - -

Nowe powieści

polskie, francuskie, angielskie, niemieckie, włoskie

wypożycza natychmiast po wyjściu

Czytelnia naukowa - i beletrystyczna. -

Specyalny dział naukowy.

Książki dla młodzieży. 393 9 0

Na prowincyę

NOWE DOGODNE - - WARUNKI - -

ŚW. JANA 6 (HOTEL SASKI).

Amerykańskie urządzenia biurowe marki: „ARBOR"

przewyższające co do jakości i przystępnej ceny absolutnie każdy towar konkurencyjny dostarcza na dogodnych warunkach fabryczny skład

„ARBOR" 4413 33 0

Kraków, Floryańska 47. Tel. Nr. 1403

Korzystne widoki wygranej — — — 6 ciągnień na rok dają

Losy tureckie.

Przypada każdego roku 6 głównych wygranych i liczne wielkie wygrane ogólnej wartości **2 milionów, 325.000 franków złotem.**

Najbliższe ciągnienie 1 grudnia.

Każdy los musi być wyciągnięty, każdy los zatrzymuje więc zawsze swą wartość.

Polecam do kupna:

1 los turecki na spłaty miesięczne po	7	lub	10	K
2 losy tureckie „ „	„ 14	„	20	K
3 losy tureckie „ „	„ 21	„	30	K

Natychmiastowe wyłączne prawo do wygranej już po zapłaceniu pierwszej raty przekazem lub za zaliczką. — Zapłatę dalszych rat uskutecznia się przez pocztową kasę oszczędności.

EDWARD URBAN — Dom bankowy

BERNO (Morawskie), Wielki Plac 23 25 (w domu własnym).

Rzetelnych, stałych zastępców ustanawia się wszędzie pod korzystnemi warunkami. Ceny bardzo niskie! 9235 2 4

Wrogiem swego mienia, kto nie oszczędza drogiego opału!

Prosimy przed uszczelnieniem okien i drzwi we własnym interesie zaszczycić nas swojemi odwiedzinami, które nie pociągają za sobą żadnych zobowiązań, by się Wny Pan naocznie przekonał o zaletach **„Hermetiki"** montowanej u nas na specyalnem modelu okna. Równocześnie pragnęlibyśmy się wykazać pierwszorzędnemi uznaniami. 9452 2 5

Jedyny skład i sprzedaż u Sporna i Sp.

Perfumerya, skład farb i handel materyałów

KRAKÓW, FLORYAŃSKA L. 14.

Herbata z Brodów — **Herbata z Brodów**

Od dawien dawna z swej dobroci i zapach uznanej prawdziwej

Herbatę rosyjską

1 zbioru majowego, poleca handel 91 10 1

W. ADAMOWICZA

w Brodach na pograniczu rosyjskiem

1 funt „Familijnej" bardzo dobrej . . . . K 2·80
1 funt „Melange de Moskou" w oryg. opak., najlepszej 5·—
1 funt „Imperial" cesarskiej, w oryginalnem opakowaniu 7·—
1 funt „Okruchów" z najlepszych herbat światowych 2·40
Kawa Ceylon, gruboziarnista, franco 5 kg. . 13 i K 20·—
Bulion wołowy, hygieniczny, z dziczyzny 1 kilo . K 6·40
Grzybki litewskie, b. ładne, 1 kg. . . . . K 9·—

Żarówki Warszawskie

Zaoszczędzają 75% prądu!

Fabryczny skład: **Inż. A. Jastrzębski Zwierzyniecka 11. - - Telefon 2948. - -**

K. Zieliński, **Rynek gł. 40.** — H. Niemetz, — **Karmelicka 15.** — Dr. Olszewski i Ska, - - - **Bracka 9.** - - -

5906 1 0

Wypożyczalnia książek beletrystycznych i naukowych

J. Gumplowicz, znajduje się stale przy Placu WW. Świętych l. 8. - - Nr telefonu 2372.

Książki w kilku językach. **Nowości we wszystkich działach.** Życzenia P. T. Czytelników z prowincyi załatwia się odwrotnie. 8115 6 0

Pierwszorzędna „Szkoła Tańców"

K. KOWALSKIEGO

W KRAKOWIE, UL. ŚW. TOMASZA 29, I. P.

ROK ZAŁOŻENIA 1880. 9114 3 0

Przyjmuje wpisy na lekcye i komplety każdego czasu, uczy ludzi wszystkich kategoryj, pracy i nauki, tworząc jednak zamknięte koła tak pod względem inteligencyi, jak i doboru towarzyskiego. Udzielam lekcyj także w Pensyonatach, Stowarzyszeniach i domach prywatnych, wyjeżdżając na żądanie do każdej miejscowości. Nauka sumienna i metodyczna. Ceny umiarkowane.

Najlepszej jakości! Najlepszej jakości!

WAPNO

z Wapienników **w Pogorzycach** (stacya kolejowa).

Poszukuje się zdolnych zastępców!

Informacyi udziela:

Filia Banku Hipotecznego w Krakowie
Oddział towarowy. 4673 25 0

Poszukuję lekcyj ze szkoły wydziałowej lub ludowej, za bardzo skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia **S. F.** poste restante **Kraków.** 9421 3 3

STORY

prawdziwe amerykańskie

żaluzye do okien

poleca po najprzystępniejszych cenach fabryka rolet

W. PĘDZIWIATR
Kraków-Dębniki, Barska 16.

Zamówienia na prowincyę uskutecznia się odwrotnie. Cenniki na żądanie gratis i franko. Główny skład u firmy Reim i Ska. 6280 15 15

Psy policyjne

Airedale Perriery są najlepsze do tropienia **złodziei, zbrodniarzy** i do osobistej obrony. Do nabycia w hodowli **„Bary & Diana", Hradec Królowej, Czechy.** 9576

Skład fortepianów i pianin pod firmą

Zygmunt Raba

w Krakowie, ulica św. Jana 13,

sprzedaje instrumenta z pierwszorzędnych fabryk najtaniej, z gwarancyą kilkoletnią. — Wyłączne zastępstwo firmy Braci Stingl. 8548 10 0

Od 4 koron
Suknie damskie
od 1 korony
Sukienki dla dzieci

przyjmuje się do roboty: **Grodzka 18 III p. front.** 402 8 0

Nauczycielka Niemka

władająca językiem polskim, udziela lekcyj i konwersacyi języka niemieckiego. Warunki przystępne. Zgłoszenia: „Nauczycielka 18" poste restante Kraków, za okaz. kwitu inser. 357 15 0

Szkółka frebloswska

T. Rydlińskiej

przyjmuje dzieci każdego czasu, zapewniając troskliwą opiekę. 318 50 0

Ulica św. Jana l. 16, II piętro.

Program zajęć: Pogadanki nauką poglądową, gimnastyka, śpiew z fortepian. slöjd, robótki, gry, zabawy i spacery.

Tylko u mnie

dostać można efektowny flakon esencyi perfum w różnych zapachach za **90 hal.** 9076 3 8

L. Korzeniowski
Floryańska 22.

Dzwonki elektryczne

instaluje i naprawia najtaniej według najnowszej metody 363 10 10

H. Niemetz
Optyk i mechanik, ul. Karmelicka l. 15

Bracia Tercyarze św. Franciszka

(Bracia Albertanie)

posługujący ubogim

w Krakowie, Kaźmierz, ul. Krakowska 43
Telefon 206

sprzedają najpowszechniej używane meble gięte, wyplatane lub z siedzeniem deszczułkowem, t. j. krzesła, fotele, kanapy, bujanki, taborety biurowe i salonowe.

Również przyjmują krzesła do wyplatania, naprawy i polit urowania.

Krzesła i stoły do wypożyczania są na składzie. 284 34 0

Wycieraczki kokosowe, oraz własnego wyrobu plecione trzcinowe, w różnych wielkościach.

Chodniki kokosowe do kościołów, urzędów na schody, korytarze i do przedpokoi.

Najrzetelniejsze źródło nabycia.
Sprzedaż tylko do 30 listopada.

40	metrów wybornych resztek na kostyumy	K 20·—
30	metrów najlepszych materyj na suknie	„ 18·—
30	metrów bardzo dobrych resztek na kostyumy . . .	„ 16·—
5	wielkich i szerokich prześcieradeł	„ 10·—
100	przewybornych chusteczek sortowanych	„ 13·—
1	tuzin mocnych ręczników kuchennych	„ 8·90
1	tuzin najlepszych ręczników	„ 4·80
10	ciepłych chustek na głowę .	„ 5·—
1	sztuka przewyb. tkaniny, prać się dającej, 20 m. dł.	„ 10·—

Adolf Zucker, Pilzno (Czechy)
Wyrób tow. tkanych. Wysyłka za zaliczką.
Niestosowne przyjmuje się napowrót.
9226 4 6

„Szczery Przyjaciel"

Wydaną pod tym tytułem broszurkę, jako zbiorek pożytecznych wiadomości z dziedziny chorób płciowych — wysyła w kopercie zamkniętej, franko i opłatnie **po odebraniu 1 kor.**

Dr J. KAJDACSY
lekarz specyalista
Budapest, VIII., Józsefkörut 2. 8703 18 40

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.